

Kuntien verovelvollisuus lyhyesti

Arvonlisäverotus

Kunnat ja kuntayhtymät ovat arvonlisäverovelvollisia liiketoiminnastaan, aivan kuten kaikki muutkin liiketoimintaa harjoittavat yhteisöt (AVL 1 §, AVL 6 §). Kunnat eivät ole arvonlisäverovelvollisia viranomaistoiminnastaan. Suurin osa kuntien toiminnasta muodostuu kuitenkin sosiaali- ja terveyspalveluista sekä lakisääteisestä koulutuksesta, jotka on erikseen laissa säädetty vapaiksi arvonlisäverosta.

Kunnat ja kuntayhtymät saavat vähentää liiketoimintaa varten hankittujen tavaroiden ja palveluiden ostohinnan sisältämän veron (AVL 102 §). Kunnilla ja kuntayhtymillä on lisäksi oikeus saada palautuksena viranomaistoiminnan ja verottoman toiminnan hankintojen sisältämä arvonlisävero, jotta kunnalle ei olisi edullisempaa tuottaa kaikkia palveluita itse (AVL 130 §). Kuntien palautusoikeus on kuitenkin huomioitu valtion ja kunnan välisissä muissa rahavirroissa, koska palautuksena haettava arvonlisävero on tarkoitettu jäämään kunnille kustannukseksi.

Neutraalisuussyistä kunnilla ja kuntayhtymillä on lisäksi oikeus saada 5 %:n laskennallinen palautus verottomana ostetuista sosiaali- ja terveyspalveluista (AVL 130 a §).

Tuloverotus

Tuloverotuksessa kuntaa ja kuntayhtymää pidetään osittain verovapaana yhteisönä (TVL 21 §). Kunta on tuloverovelvollinen ainoastaan toisen kunnan alueella harjoittamastaan elinkeinotoiminnan tulosta sekä toisen kunnan alueella sijaitsevan muuhun kuin yleishyödylliseen tarkoitukseen käytetyn kiinteistön tuottamasta tulosta. Kuntayhtymällä ei ole omaa aluetta, joten kuntayhtymä on tuloverovelvollinen kaikesta elinkeinotulosta sekä sellaisten kiinteistöjen tuottamasta tulosta, jotka eivät ole yleishyödyllisessä käytössä.

Kuntiin ja kuntayhtymiin sovelletaan alennettua verokantaa, joka tällä hetkellä on 8,99 % (TVL 124 §). Kuntien omistamat osakeyhtiöt ovat yleisten säännösten mukaan verovelvollisia ja niihin sovelletaan yleistä 26 %:n verokantaa. Kuntien liikelaitokset ovat osa kuntaa, joten niiden tuloverovelvollisuutta arvioidaan kuntia koskevien säännösten mukaan.

Varainsiirtoverotus

Kunnan tai kuntayhtymän ei ole suoritettava varainsiirtoveroa kiinteistön hankinnasta (VSVL 10 §). Sen sijaan arvopaperin hankinnasta kunnan on pääsääntöisesti maksettava varainsiirtovero, kuten muidenkin verovelvollisten.

Kunnat on kuitenkin vapautettu varainsiirtoverosta (VSVL 26 §), kun se

1) käyttäen yhtiöjärjestykseen perustuvasta kunnan lunastusoikeudesta ja osakkeiden enimmäishinnoista annetun lain mukaista lunastusoikeuttaan hankkii asunto- tai kiinteistöosakeyhtiön osakkeita;

2) käyttämällä aravarajoituslain mukaista lunastusoikeuttaan hankkii osakkeita asuntolainan saaneessa asunto-osakeyhtiössä; taikka

3) hankkii sellaisia asunto-osakeyhtiötalon asuinhuoneiston hallintaan oikeuttavia osakkeita, joiden hankkimista varten on myönnetty asuntotuotantolain tai aravalain mukaista asuntolainaa.

Lisäksi kuntakonserniin kuuluvat osakeyhtiöt on määräajaksi (vuoden 2012 loppuun) vapautettu varainsiirtoverosta eräissä:

- 1) kunnallisten vuokra-asuntojen omistusjärjestelyissä (VSVL 43 a §),
- 2) kuntien rakennejärjestelyissä (VSVL 43 b §), ja
- 3) koulutuksen rakennejärjestelyissä (VSVL 43 c §).

Lisätietoja antavat:

Benjamin Strandberg
asiantuntija
p. 050 594 0603
benjamin.strandbeg@kuntaliitto.fi

Jukka Hakola
kehittämispäällikkö, veroasiat
p. 050 411 7112
jukka.hakola@kuntaliitto.fi